

Клінічні аспекти проведення антиоксидантної цитопротекції при гострій ішемії міокарда

Професор Дудка П.Ф., асистент Іорданова Н.Х.

Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця

Кафедра внутрішніх хвороб стоматологічного факультету

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВІЛЬНОРАДИКАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ

Зовнішні чинники:

- іонізуюча радіація
- надмірне УФО
- ксенобіотики
- хімічні окислювачі
- метали з перемінною валентністю

Внутрішні чинники

- ішемія/гіпоксія
- інтоксикація
- гіперкоагуляція
- дисциркуляція
- дисметаболізм
- дисліпідемія

Посилення вільнорадикальних реакцій

Захворювання серцево-судинної системи
(атеросклероз, ішемія та інфаркт міокарда,
гіпертонія, інсульт)

Променева хвороба

Діабет

Хвороби, які зумовлені забрудненням оточуючого середовища

Злоякісні пухлини
(рак легень, рак шлунка та ін.)

ВІЛЬНО-РАДИКАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ

Передчасне старіння

Бронхо-пульмональні захворювання
(пневмонія, астма)

Очні захворювання
(катаракта, крововиливи та ін.)

Нейродегенеративні захворювання
(хвороба Альцгеймера, хвороба Паркінсона та ін.)

Системні захворювання сполучної тканини

ВІЛЬНОРАДИКАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ

Вільнорадикальні
процеси

Адаптивність
метаболічної
системи

Функціональна спроможність метаболічної системи

Нормальна

Утилізація
продуктів
вільнорадикального
окислення

Знижена

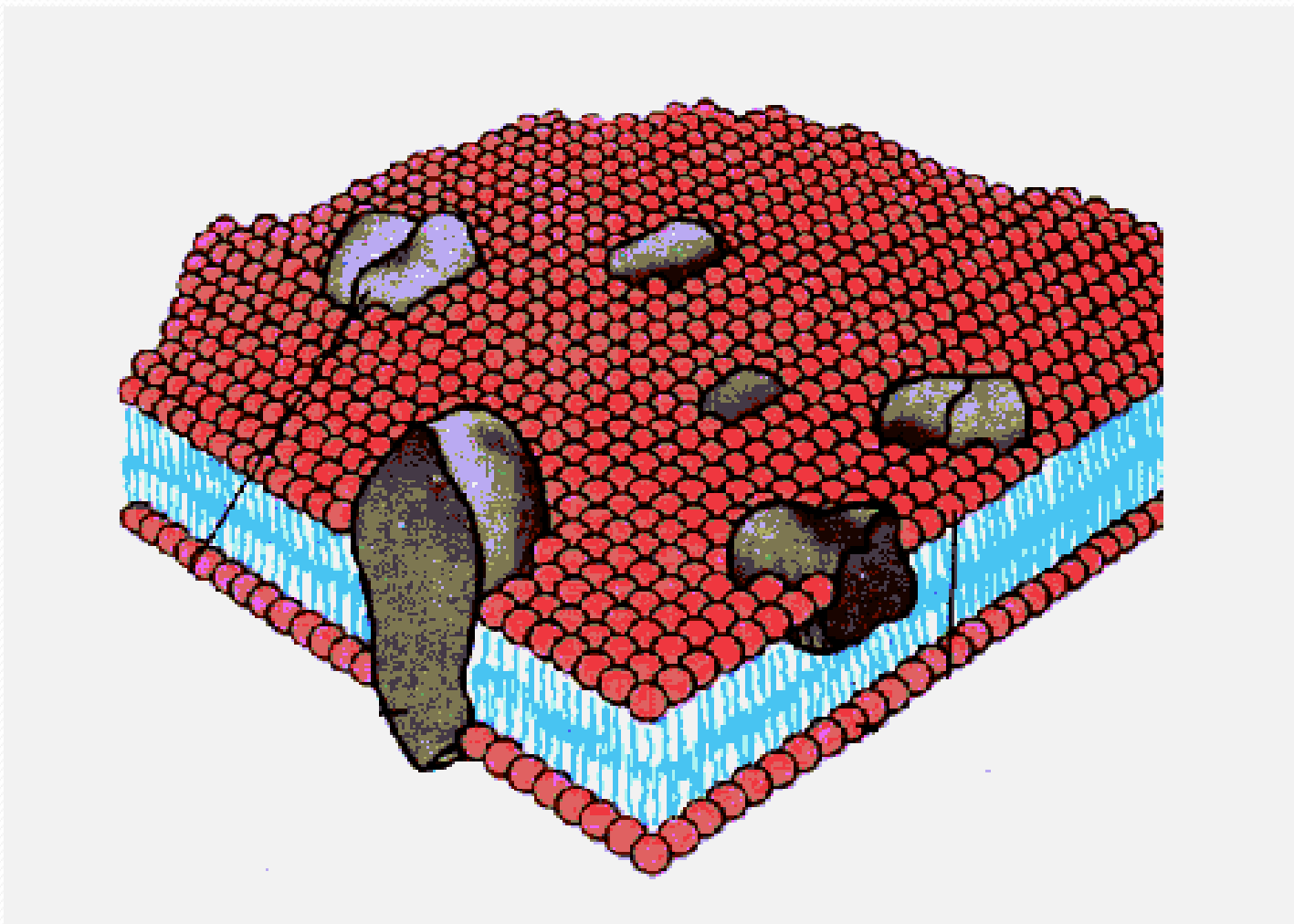
Відсутня утилізація
продуктів
вільнорадикального
окислення

Структурно-
функціональні
порушення клітини

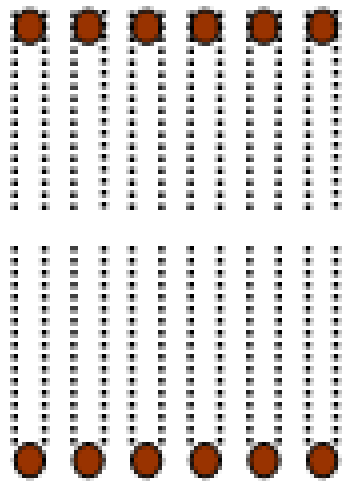
Вільнорадикальна патологія

ЛІПІДНО - МОЗАІЧНА МОДЕЛЬ СІНГЛЕРА І НІКОЛСОНА

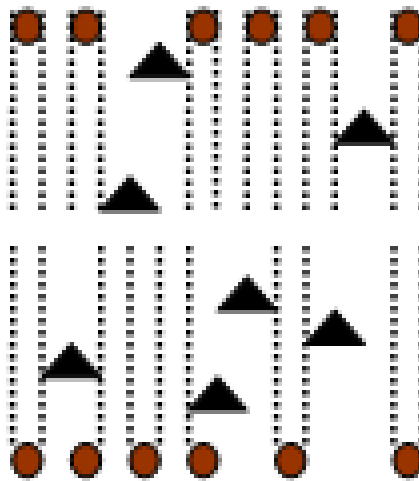

Схема утворення перекисних кластерів і фрагментація мембрани при індукції ПОЛ

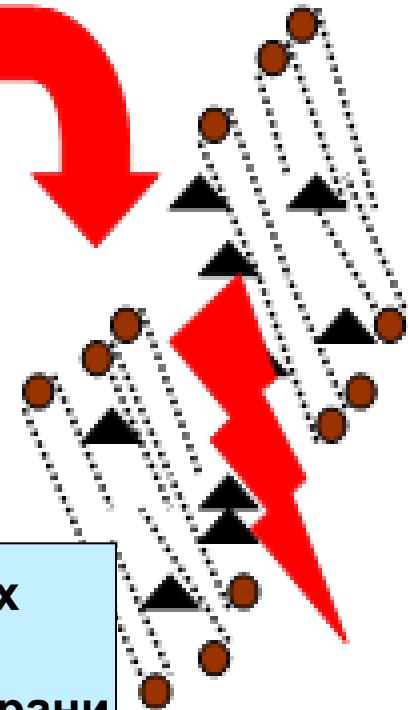
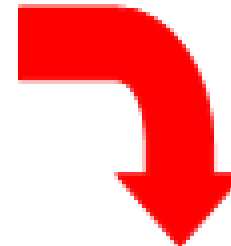
Норма
без окислення
фосфоліпідів

O_2^-

Виражена активація ПОЛ –
утворення каналів
проникнення

O_2^-

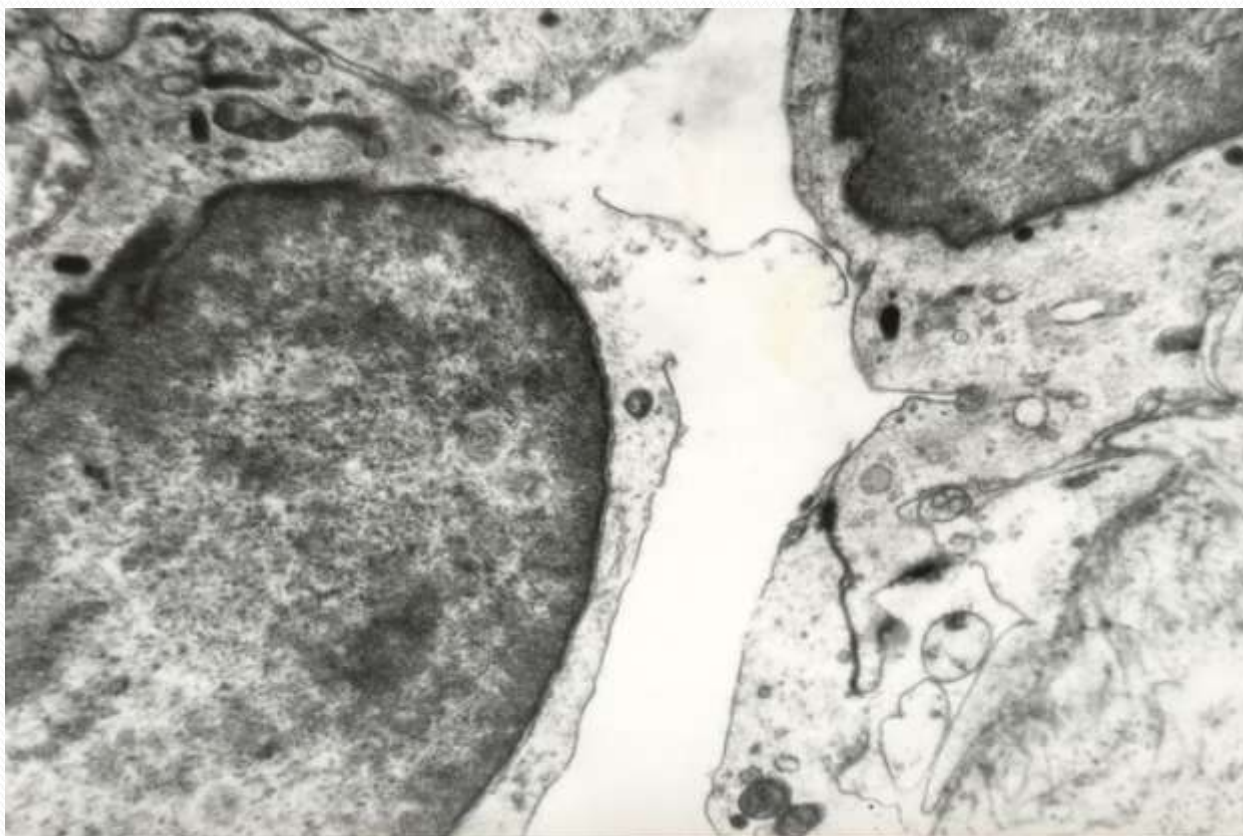

Формування перекисних
кластерів –
деструкція клітинної мембрани

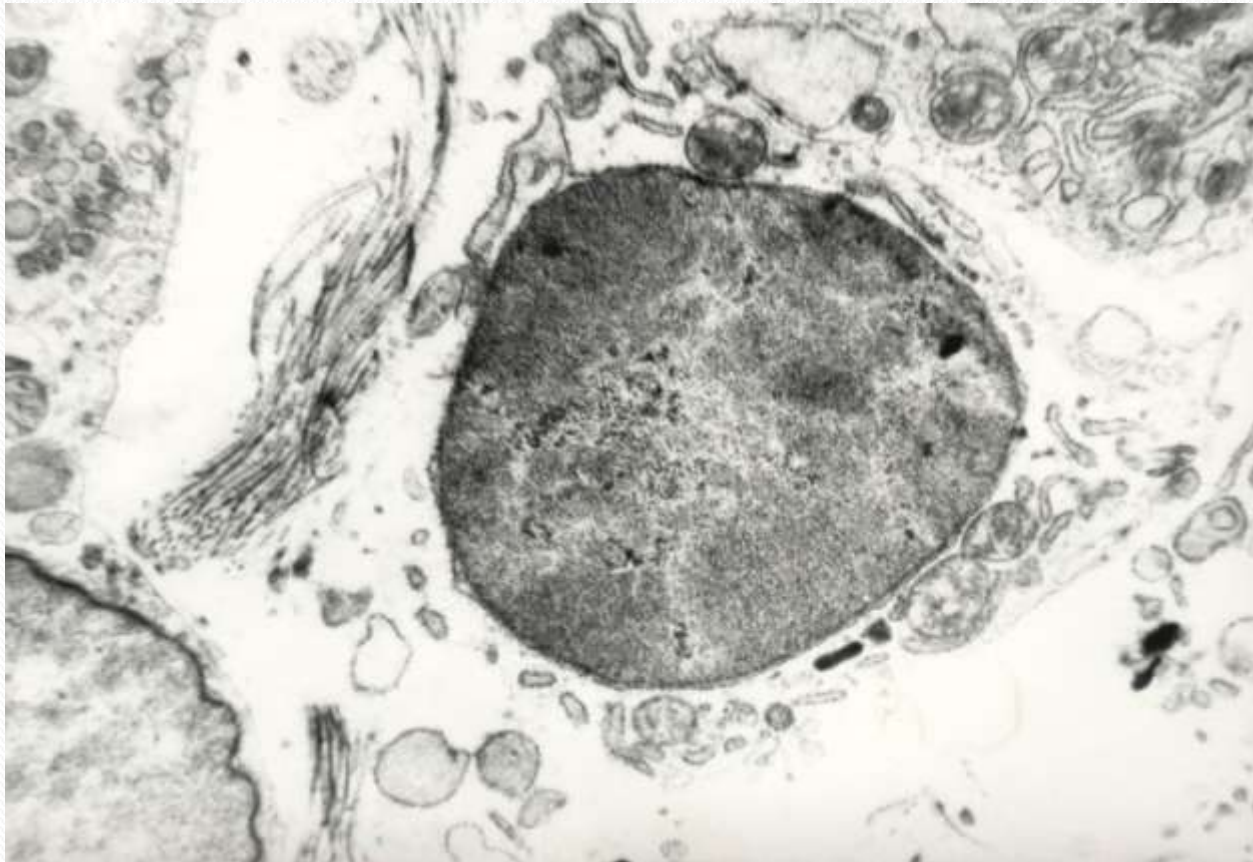
▲ гідропероксидна
група

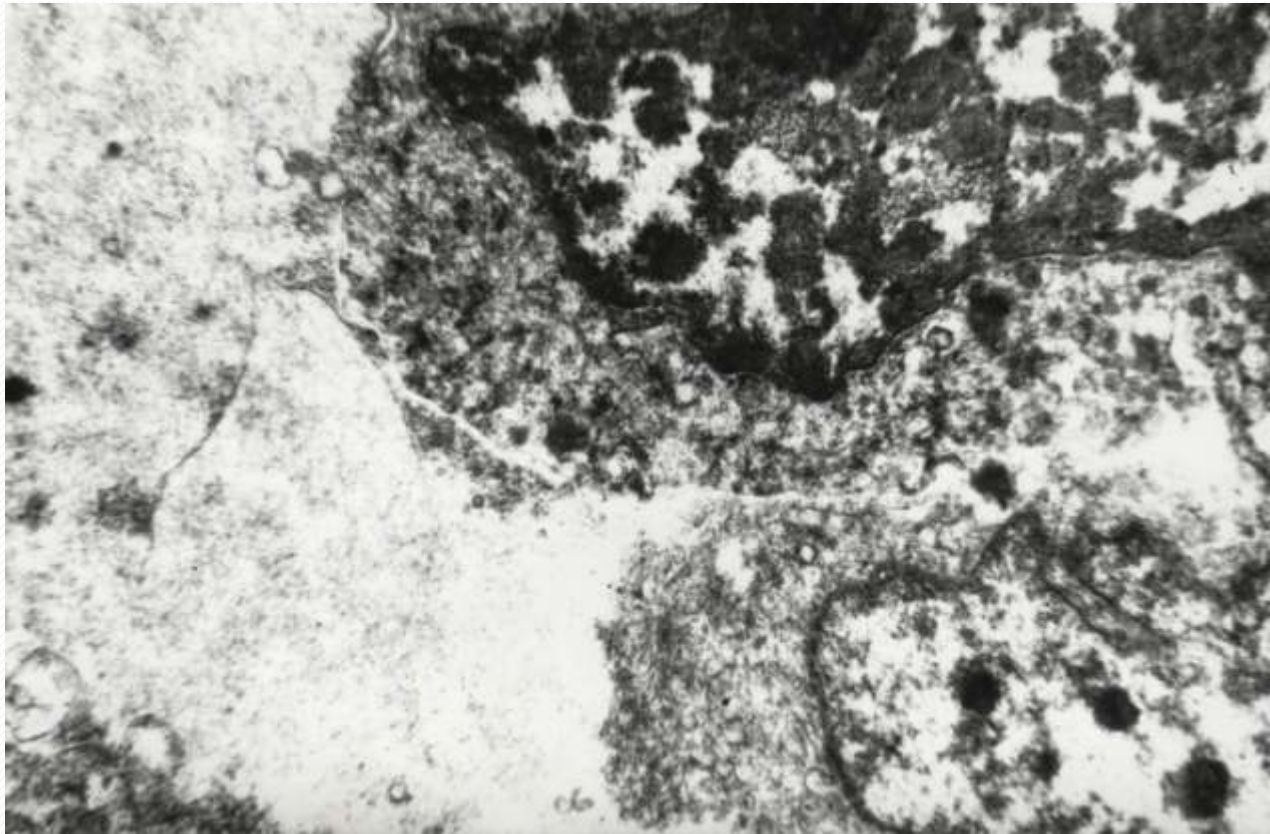
ЕНДОТЕЛІОЦИТ З ДЕСТРУКЦІЄЮ ПЛАЗМАТИЧНОЇ МЕМБРАНИ

**ПЛАЗМАТИЧНА КЛІТИНА ЗІ ЗРУЙНОВАНОЮ
НА БІЛЬШІЙ ЧАСТИНІ ЦИТОЛЕМОЮ
(X 12000)**

АПОПТОЗ КЛІТИН, Х10000

НАСЛІДКИ СИНДРОМУ ЦИТОЛІЗУ.

Енергоутворення в аеробних умовах

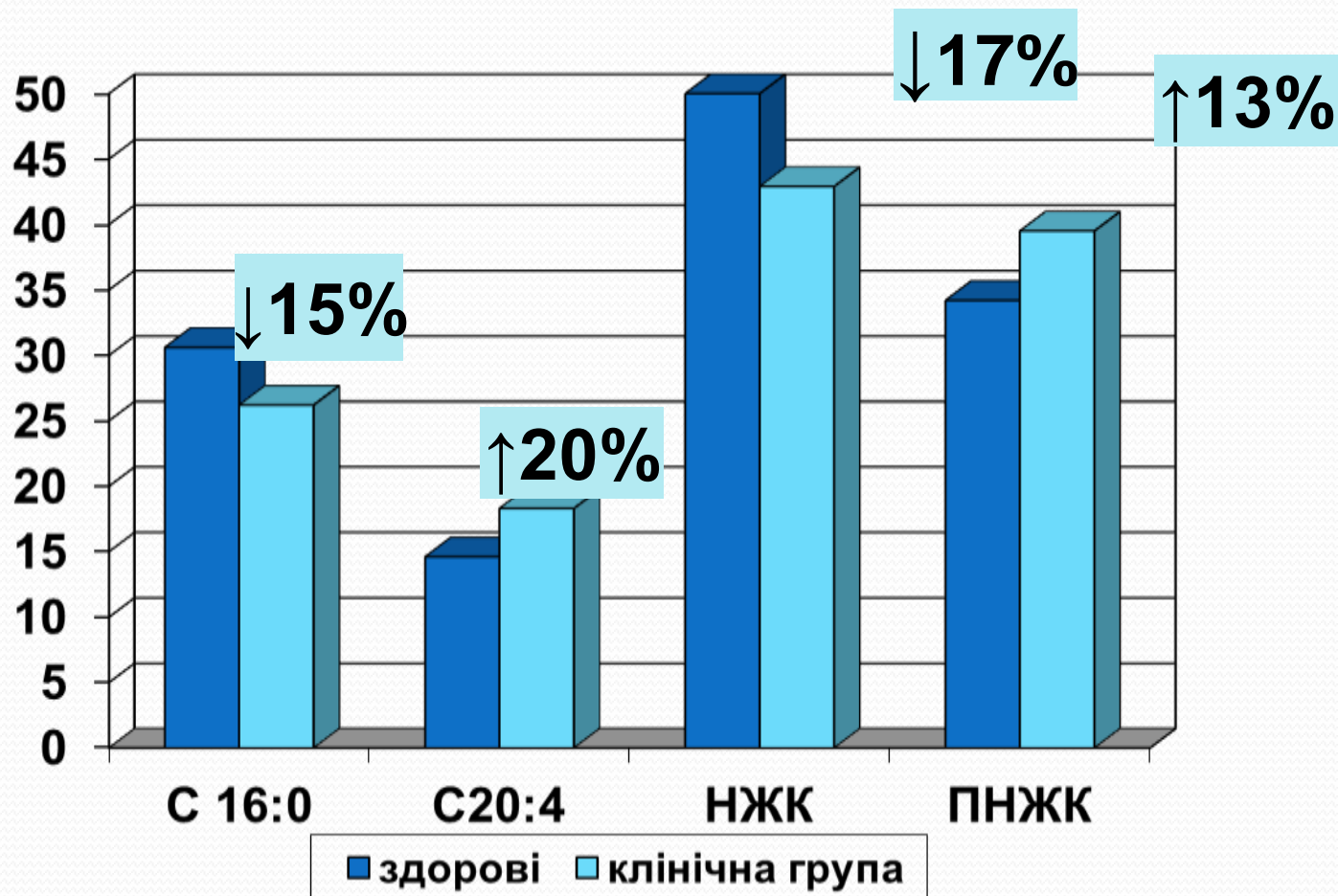

Енергоутворення в умовах ішемії

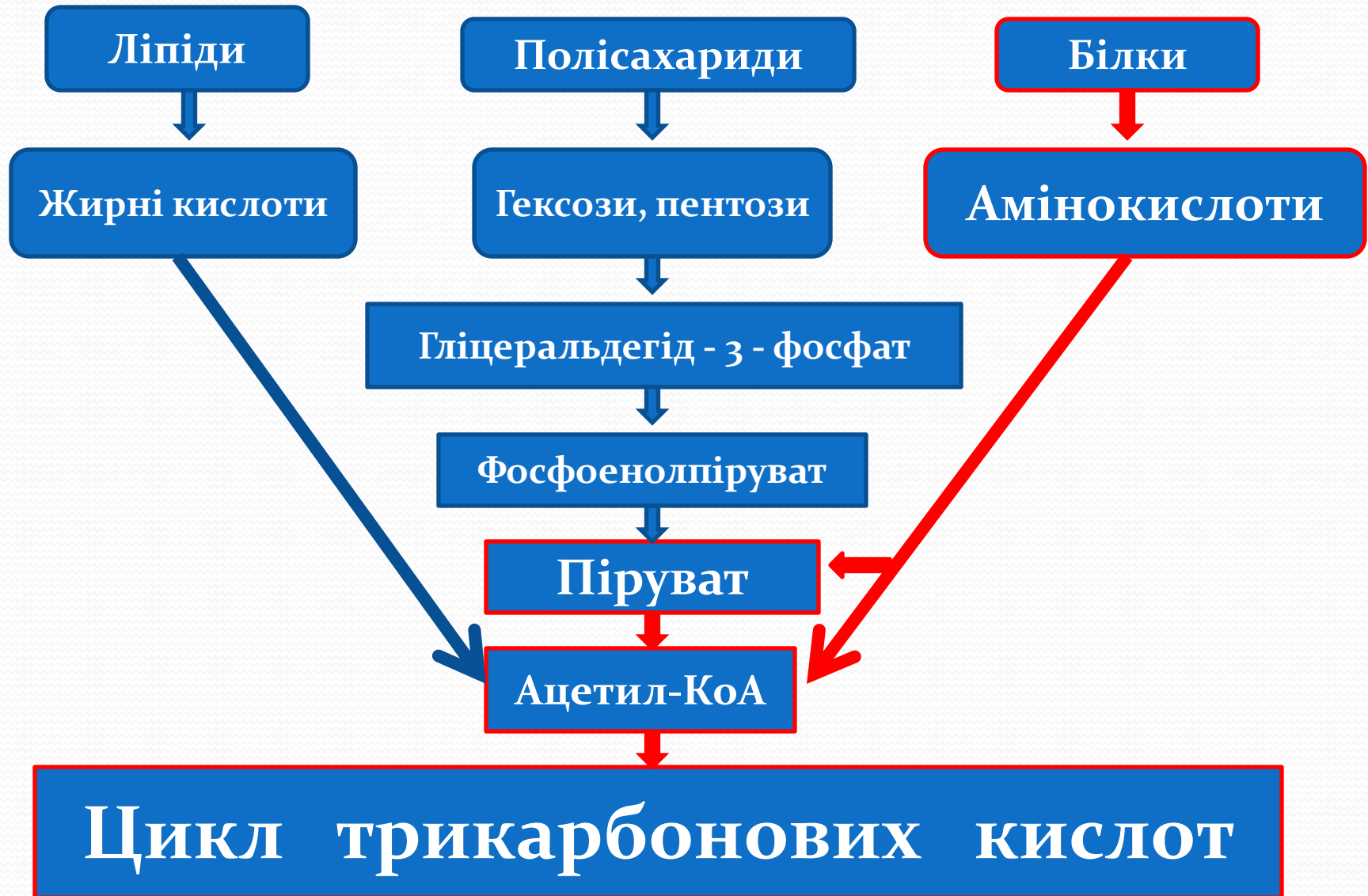

Жирнокислотний склад біомембран при ішемії-реперфузії міокарда (власні дослідження)

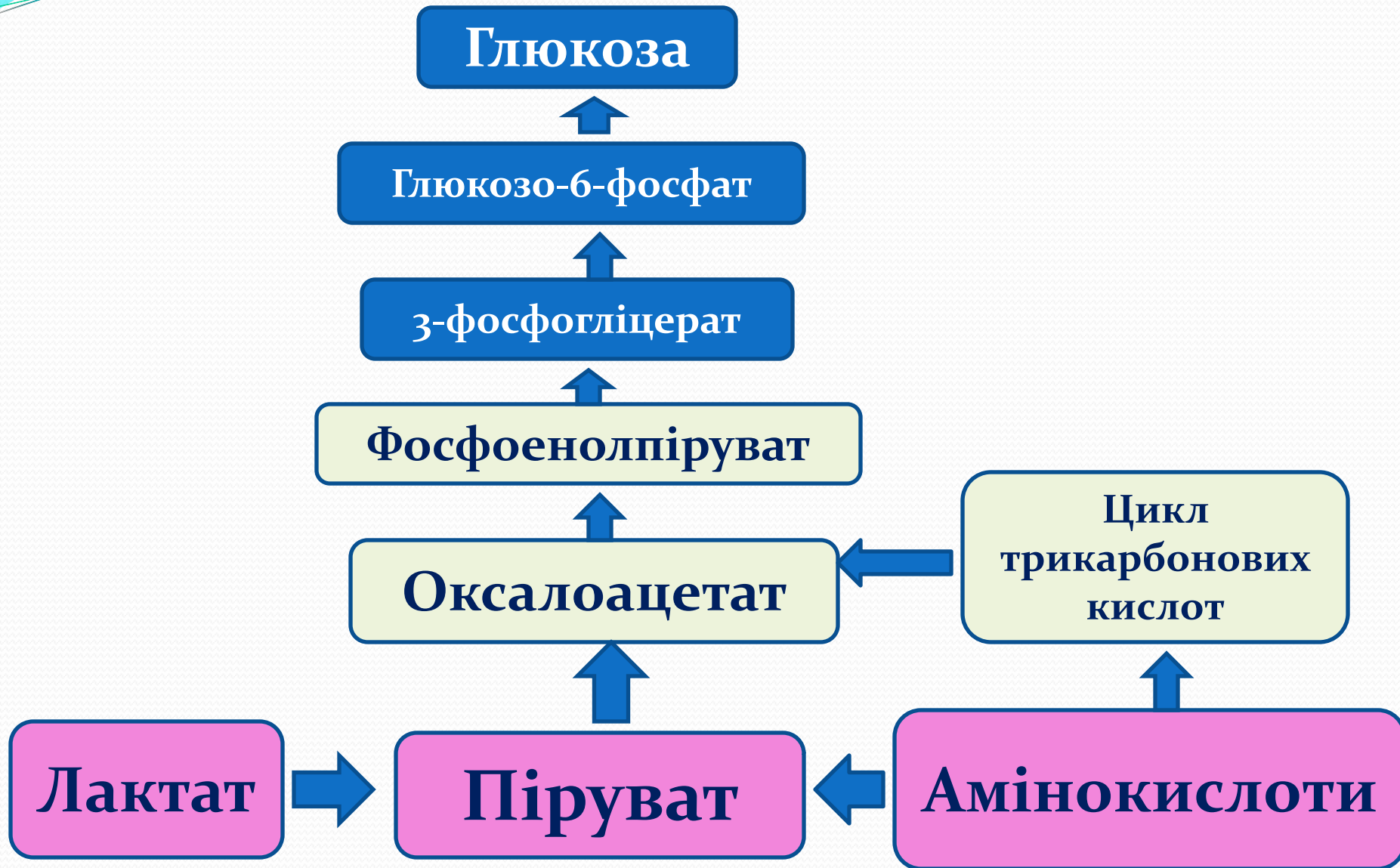
%

Участь амінокислот в циклі трикарбонових КИСЛОТ

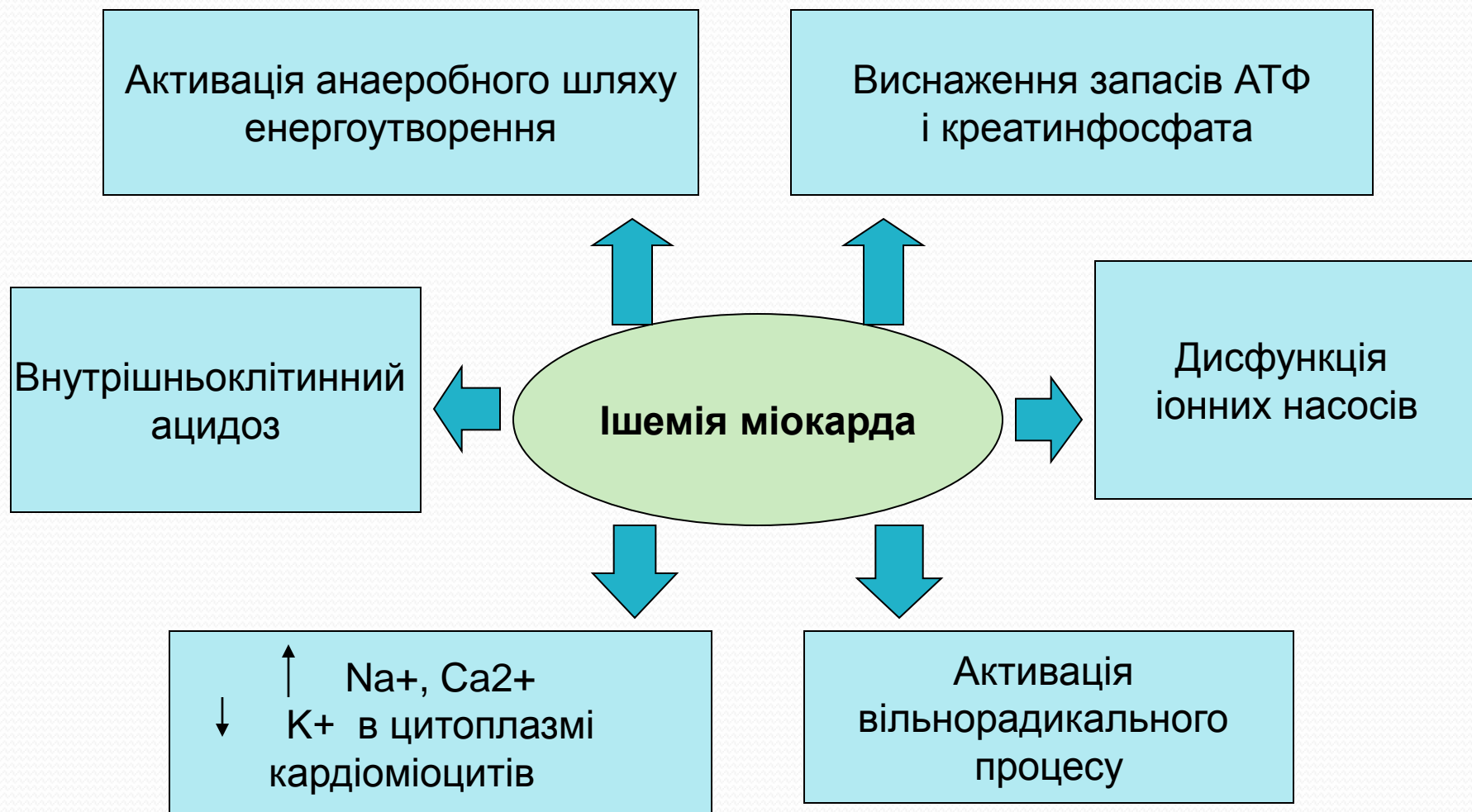

Глюконеогенез

Основні наслідки ішемії міокарда

Чим зумовлено збільшення зацікавленості до метаболічної кардіопротекції?

- формуванням нових уявлень про патогенез ІХС (адаптаційні ішемічні синдроми “оглушений” (“stunning”), “сплячий” (“hibernation”), та прекондиціонований міокард);
- обмеженням можливостей традиційної фармакотерапії.

Широкомасштабні дослідження (TRIMPOL II, 2000; TRIKET, 2000) встановили, що 66% хворих на стенокардію оцінюють якість свого життя як незадовільну і погану.

Метаболічна (або кардіопротекторна, або кардіоцитопротекторна) терапія – це те лікування, котре шляхом безпосереднього впливу на кардіоміоцит сприяє його виживанню в умовах ішемії (гіпоксії)

Роберто Феррарі (Італія)

Можливі шляхи цитопротекції:

- гальмування окислення вільних жирних кислот (триметазидин, ранолазин)
- стимулювання окислення глюкози (L-карнітин)
- поповнення запасів макроергів (фосфокреатин)
- покращення трансміокардіального транспорту NAD^+/NADH (амінокислоти)
- посилення надходження глюкози в міокард (ГІК)
- відкриття K^+ -АТФ-каналів (нікорандил).

Метаболічні кардіопротектори повинні забезпечувати:

- утилізацію кисню;
- корекцію енергетичного та пластичного обміну;
- антиоксидантний та мембраностабілізуючий ефект

Класифікація кардіопротекторів прямої дії

1. **Препарати, що регулюють обмін речовин в міокарді.**
  - 1.1. Препарати з переважним впливом на енергетичні процеси – триметазидин, ритмокор, *мексікор* (мексідол), кардонат, креатинфосфат (неотон), таурин (дибікор), мілдронат.
  - 1.2. Анаболічні засоби стероїдної і нестероїдної структури – метадієнон, ретаболіл, магнерот.
  - 1.3. Антиоксиданти – кверцетин, *корвітин*, тіотріазолін, ліпин, ніацин, кораргін.
  - 1.4. Електроноакцептори – убіхінон, цитохром С, енергостим.
2. **Препарати, що впливають на електролітний баланс в серцевому м'язі – амілорид, каріпозид, нікорандил.**
3. **Стабілізатори клітинних мембран.**
4. **Препарати, що зменшують потребу міокарда в кисні.**

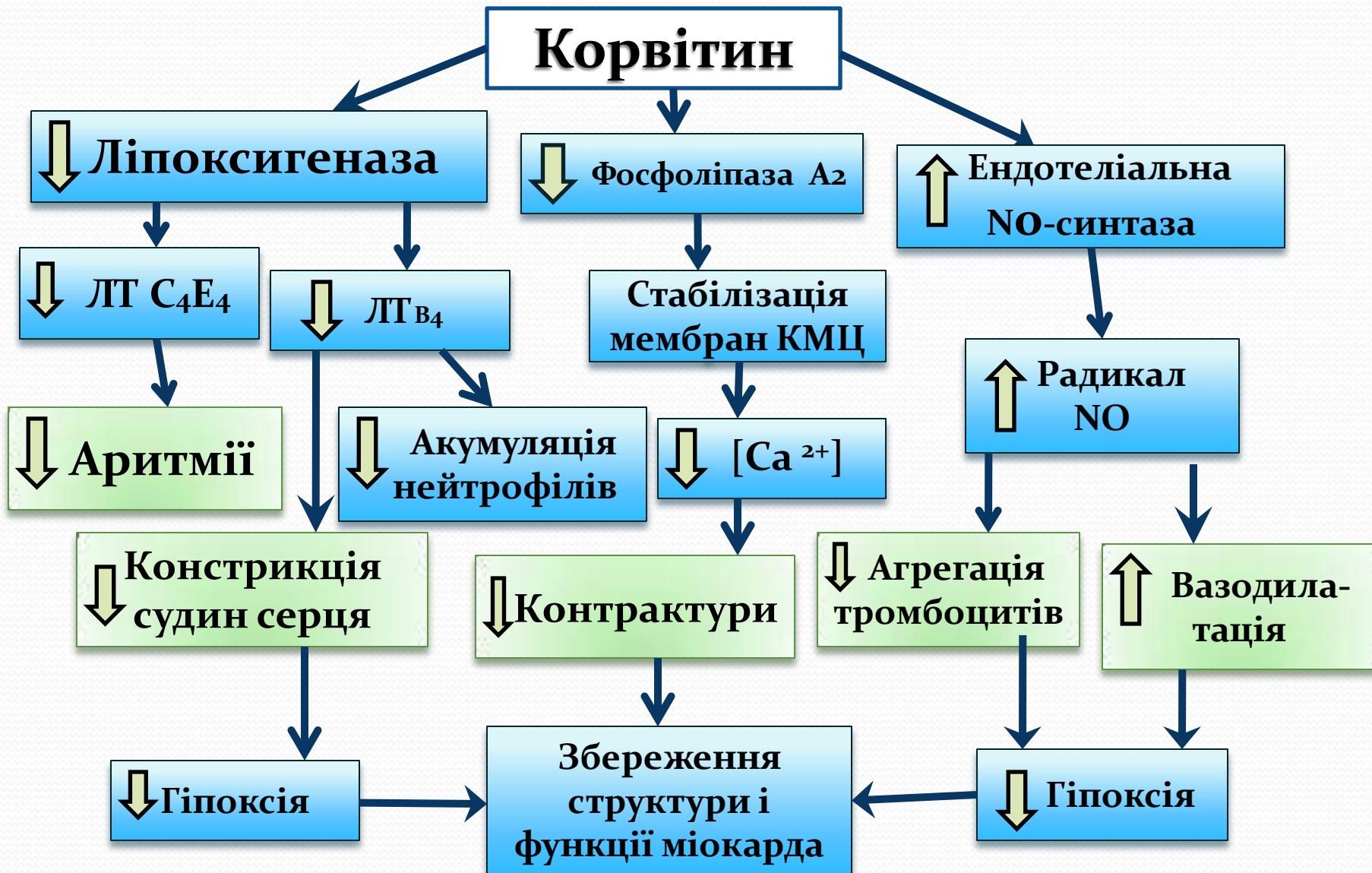
КОРВІТИН –

ІНГІБІТОР КАТАБОЛІТИЧНИХ

ФЕРМЕНТІВ І

ЛІПОКСИГЕНАЗИ.

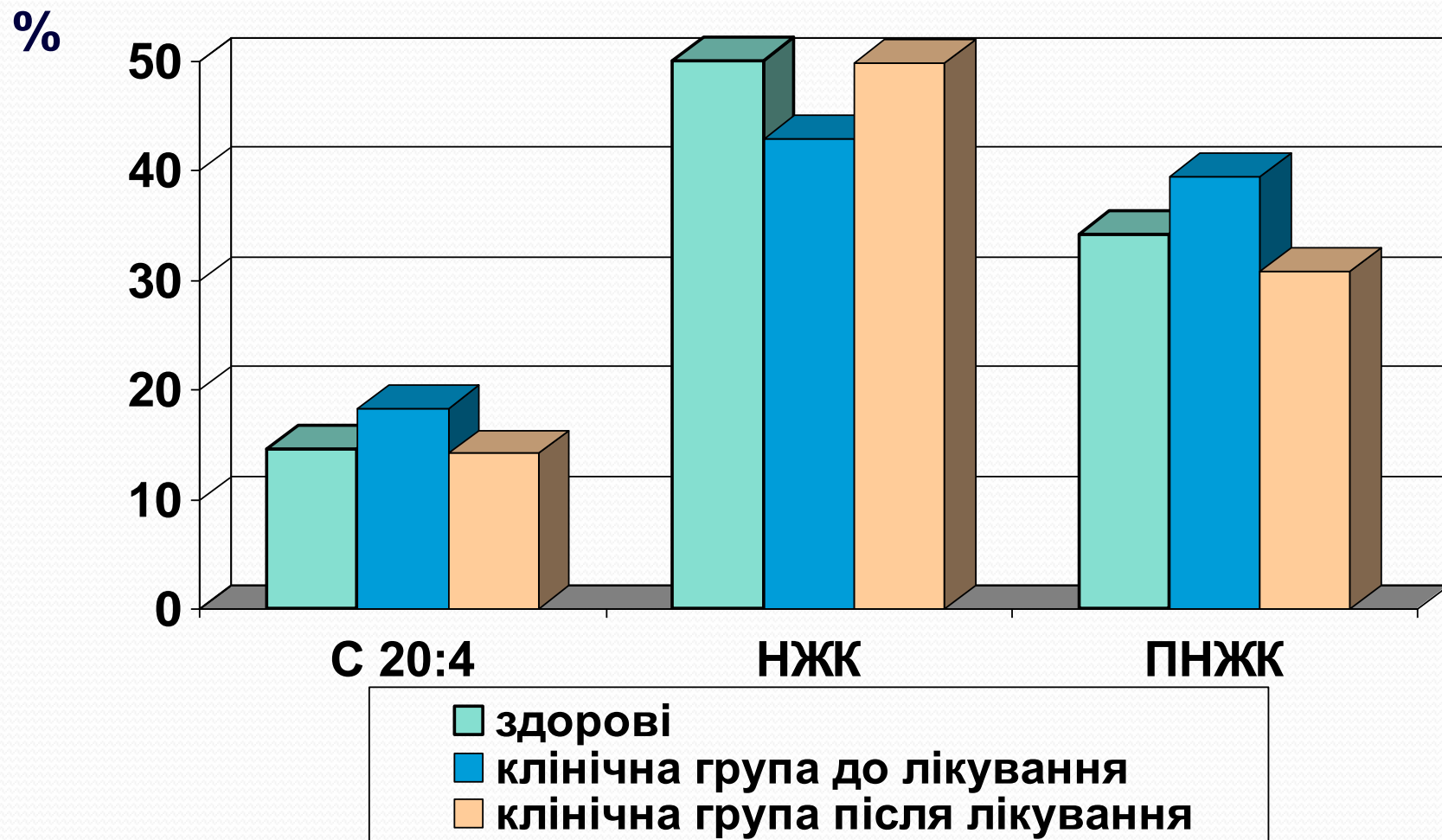
МЕХАНІЗМ ДІЇ КОРВІТИНА

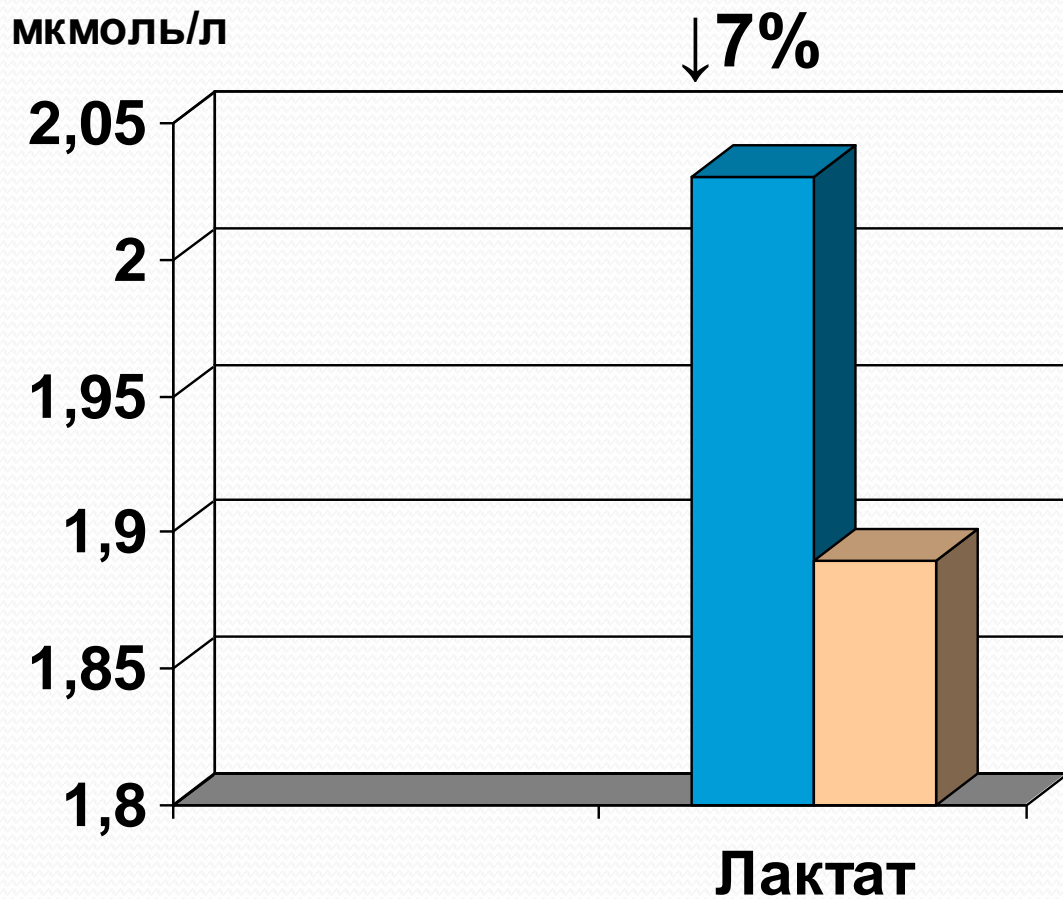
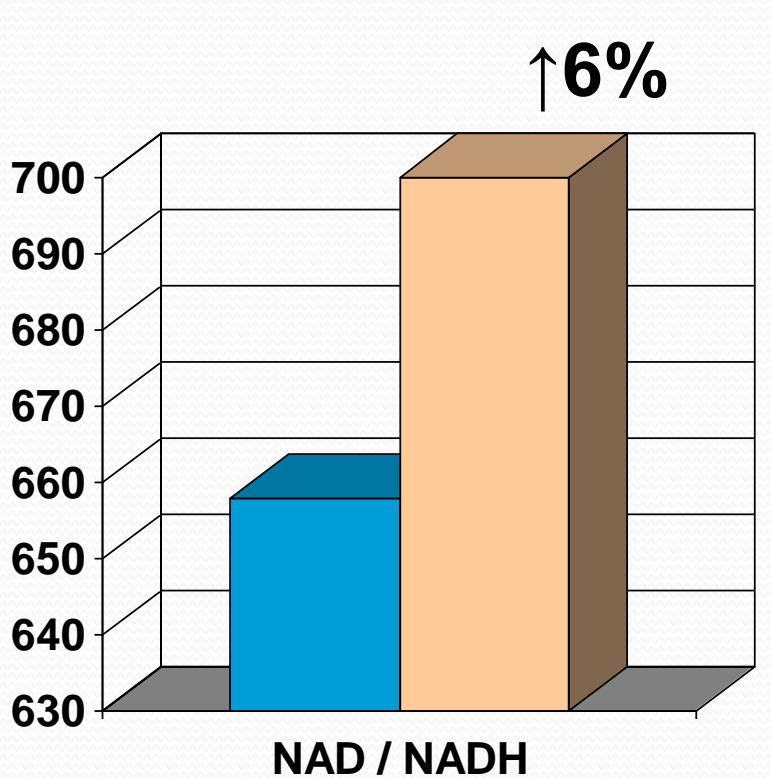

ДИНАМІКА ЖИРНОКИСЛОТНОГО СКЛАДУ БІОМЕМБРАН

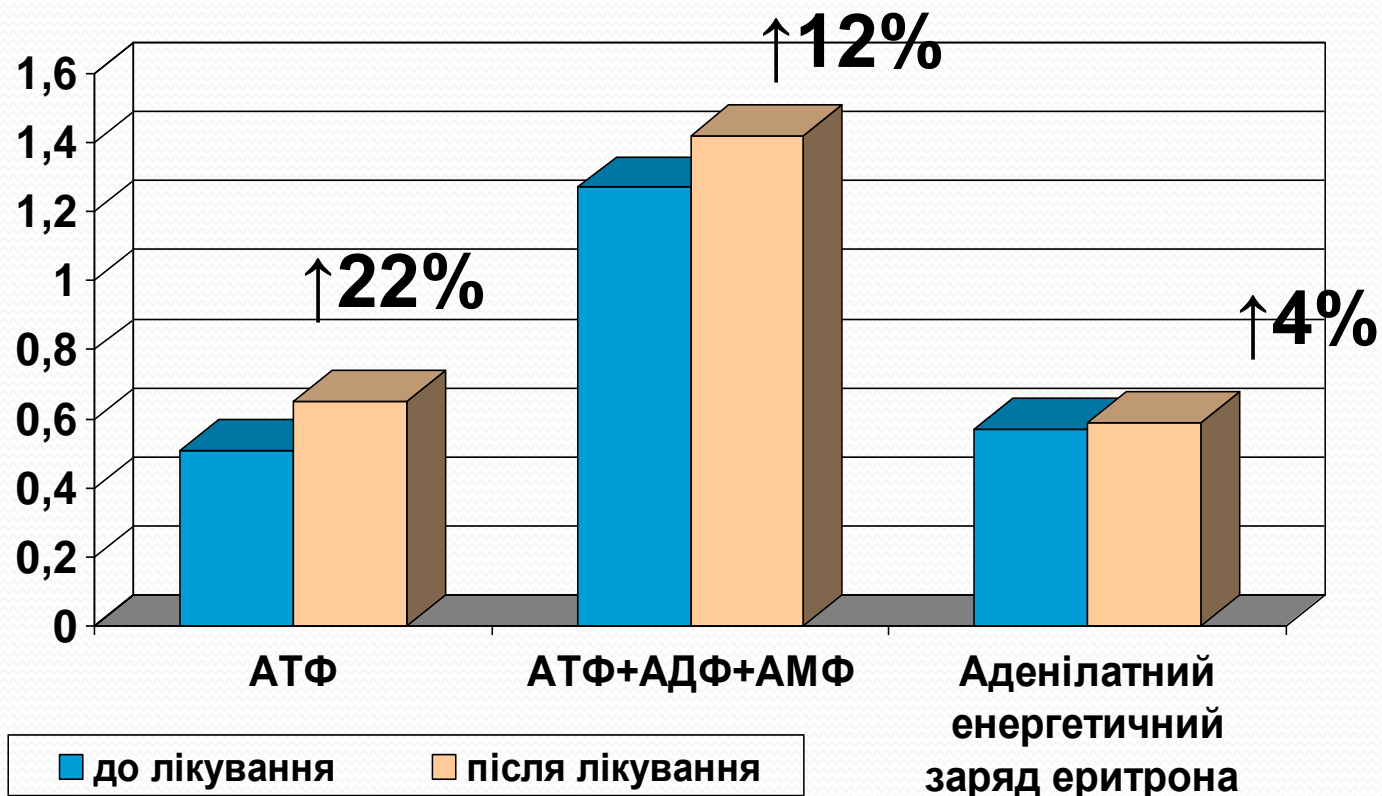
ДИНАМІКА СПІВВІДНОШЕННЯ NAD⁺/NADH ТА ВМІСТУ ЛАКТАТУ

■ до лікування ■ після лікування

ДИНАМІКА АДЕНІЛОВИХ НУКЛЕОТИДІВ

мкмоль / л

ВПЛИВ КОРВІТИНУ НА ХАРАКТЕР КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ ГОСТРОГО КОРОНАРНОГО СИНДРОМУ

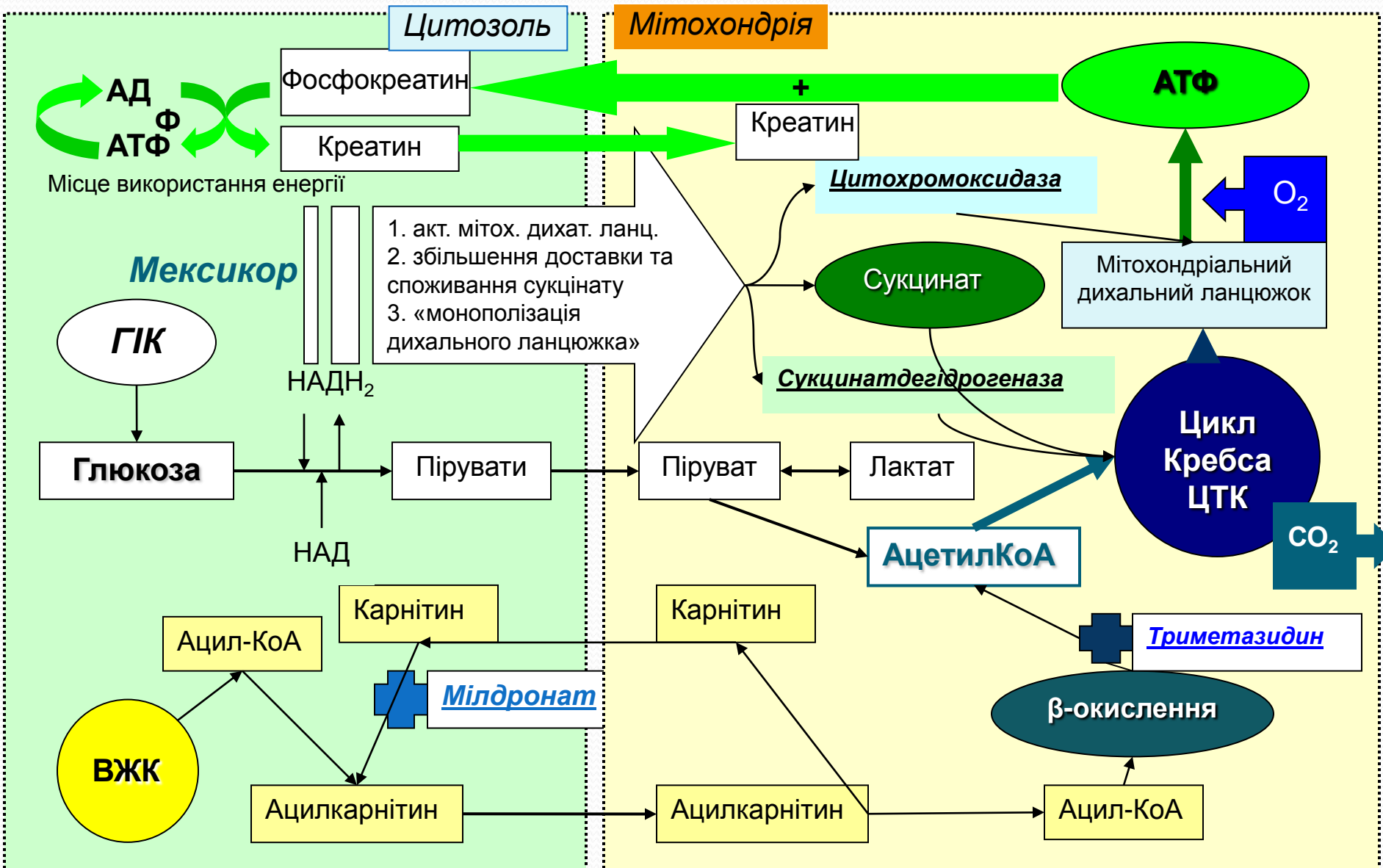
- **Зменшення частоти больового синдрому (на 47%)**
- **Зменшення частоти використання наркотичних анальгетиків (на 37%)**
- **Підвищення ефективності системної тромболітичної терапії (на 27%)**
- **Зменшення розміру некрозу міокарда**
- **Зменшення кількості шлуночкових екстрасистолій всіх градацій (I-V класів)**
- **Попередження фібриляції передсердь, шлуночків та атріовентрикулярних блокад**
- **Зниження сегменту ST**
- **Збільшення фракції викиду (на 12,4%)**

МЕКСІКОР

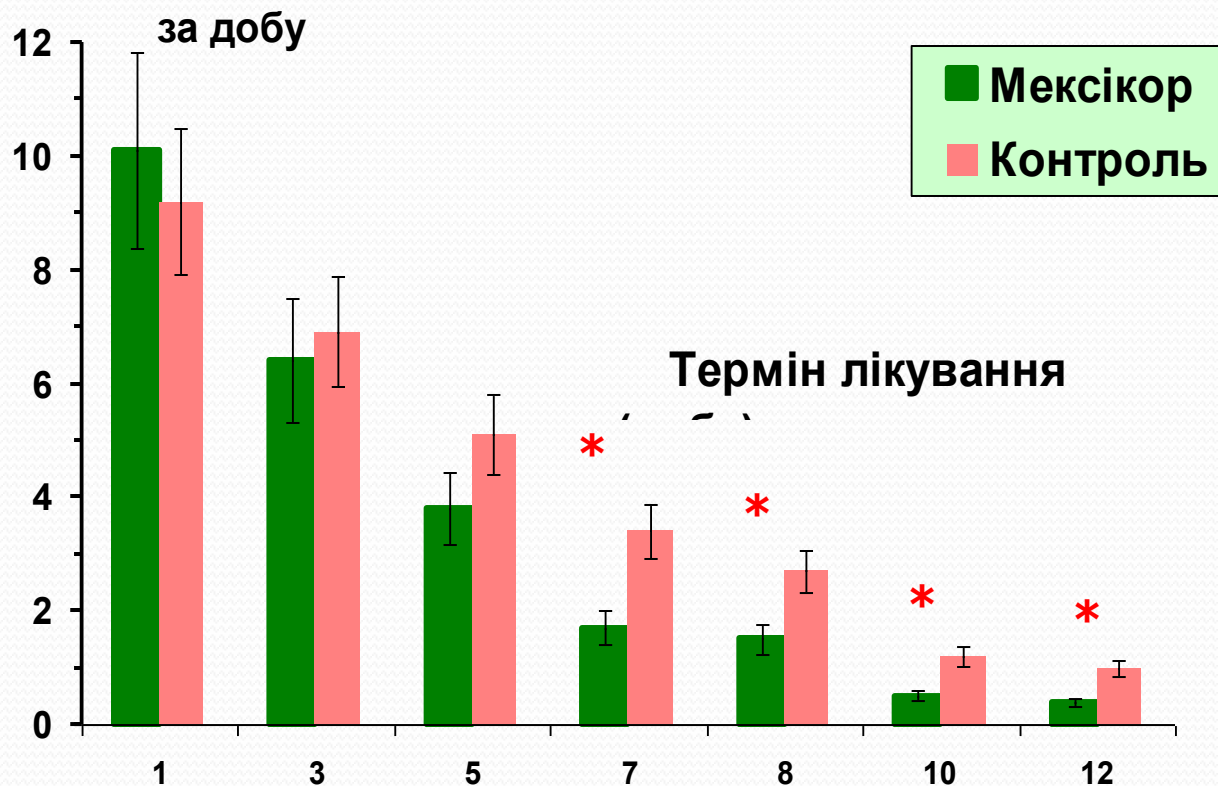
**(ЕТИЛМЕТИЛГІДРОКСИПІРИ
ДИНА СУКЦІНАТ)**

**– ПОЄДНАННЯ СУКЦІНАТА
З АНТИОКСИДАНТОМ
ЕМОКСІПІНОМ**

Механізм впливу основних міокардіальних цитопротекторів на внутрішньоклітинний енергетичний метаболізм

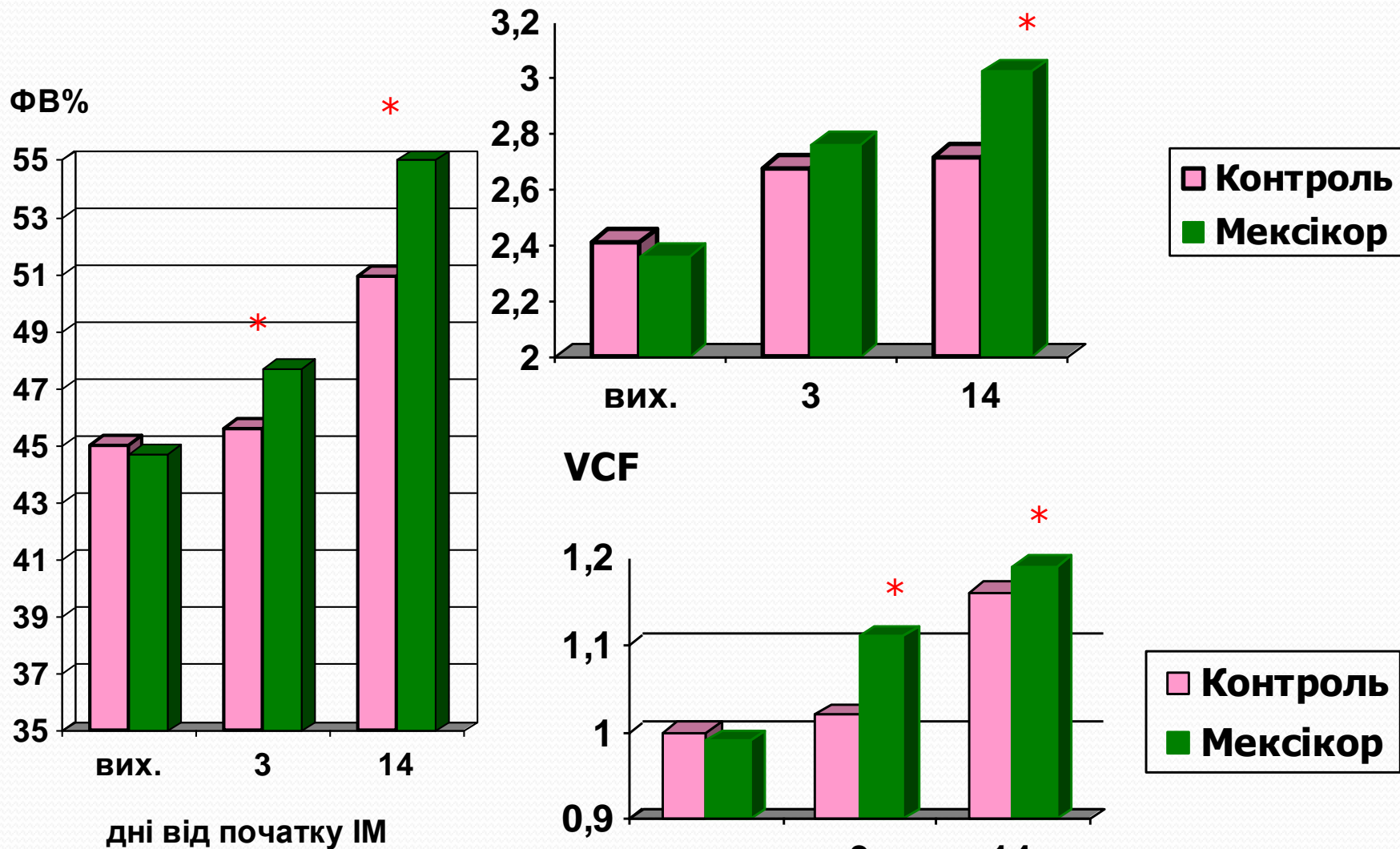

ЧАСТОТА ПЕРІОДІВ ІШЕМІЇ У ХВОРИХ НА НЕСТАБІЛЬНУ СТЕНОКАРДІЮ

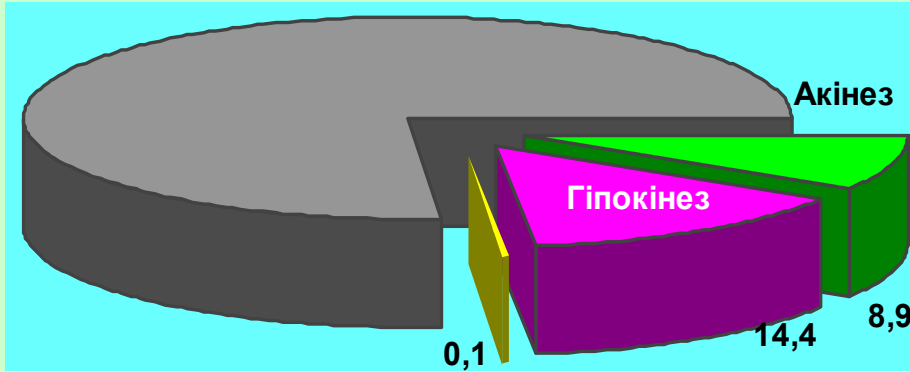

ВПЛИВ МЕКСІКОРА НА ПОКАЗНИКИ СКОРОТЛИВОЇ СПРОМОЖНОСТІ МІОКАРДА У ХВОРИХ НА ІМ

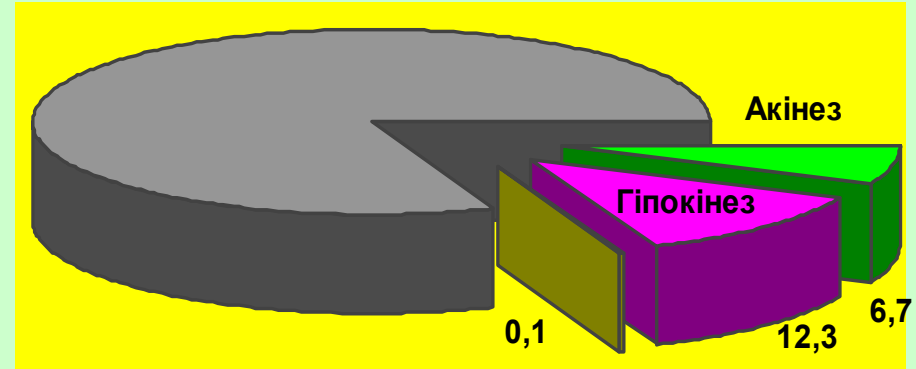

Динаміка співвідношення зон гіпо- і акінезії (%) у хворих на гострий інфаркт міокарда

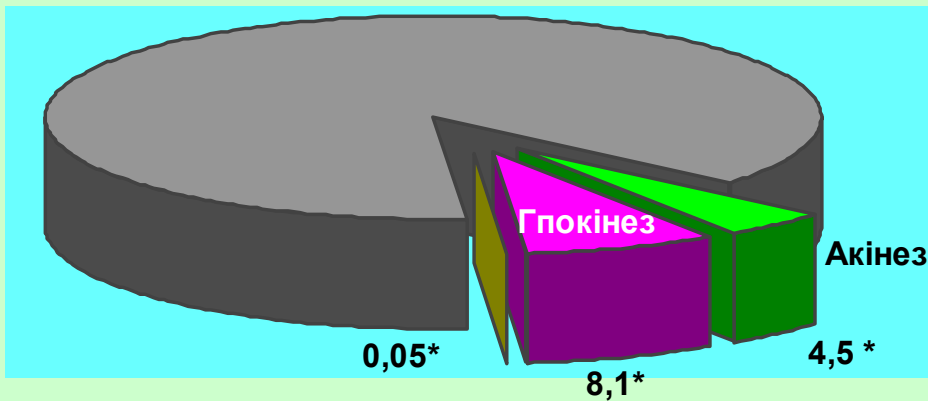
75,9 **Мексікор**
До лікування

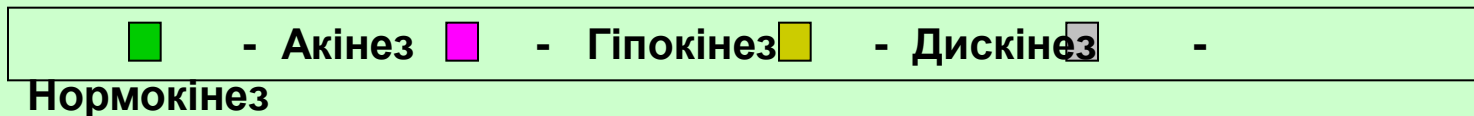
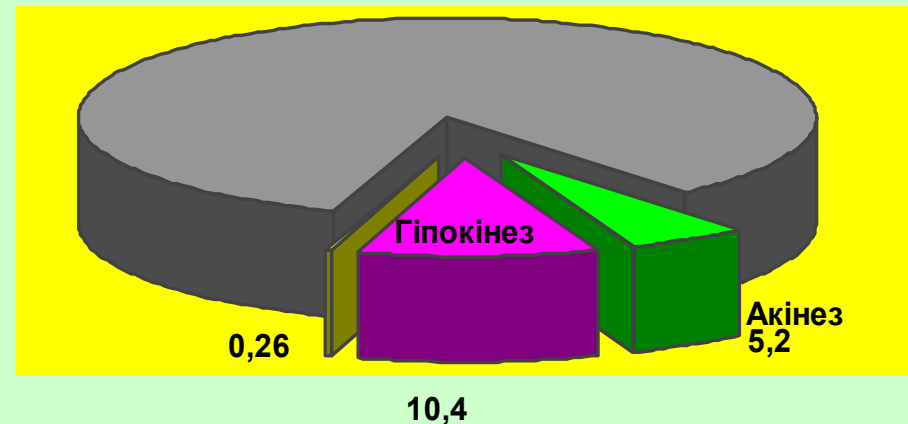
81 **Контроль**
До лікування

87,6* **Мексікор**
Після виписки

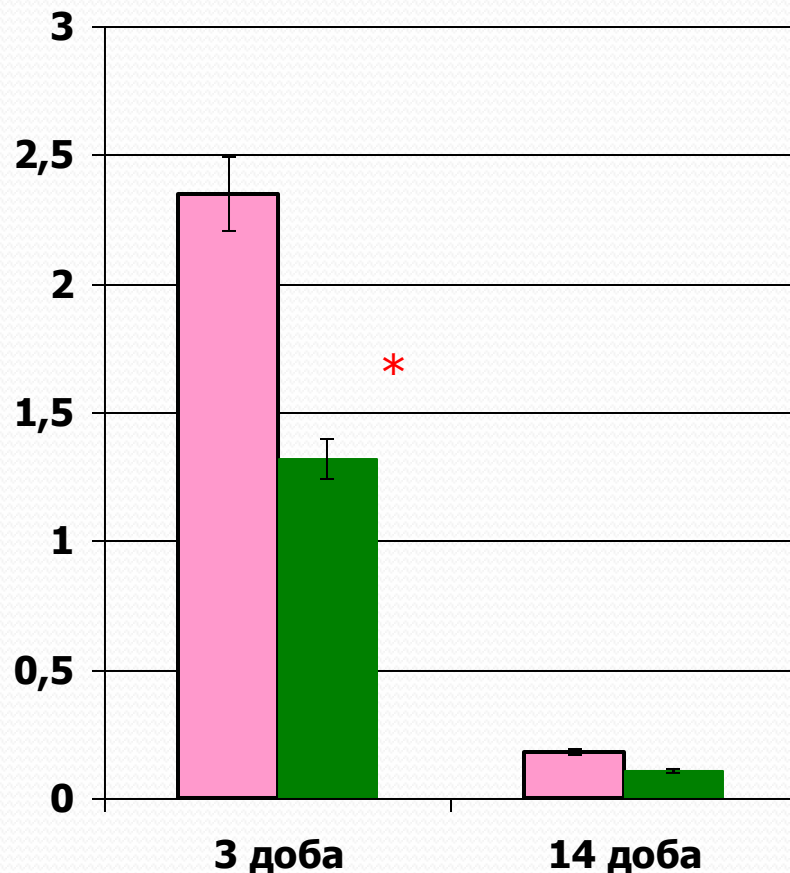
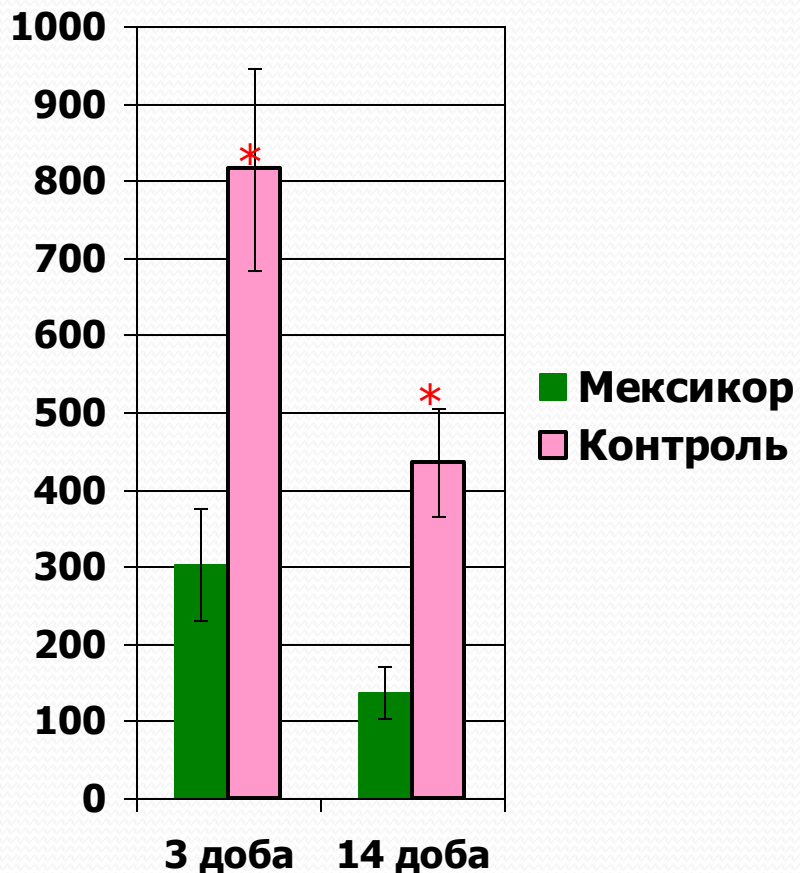
Контроль 83,3
Перед випискою

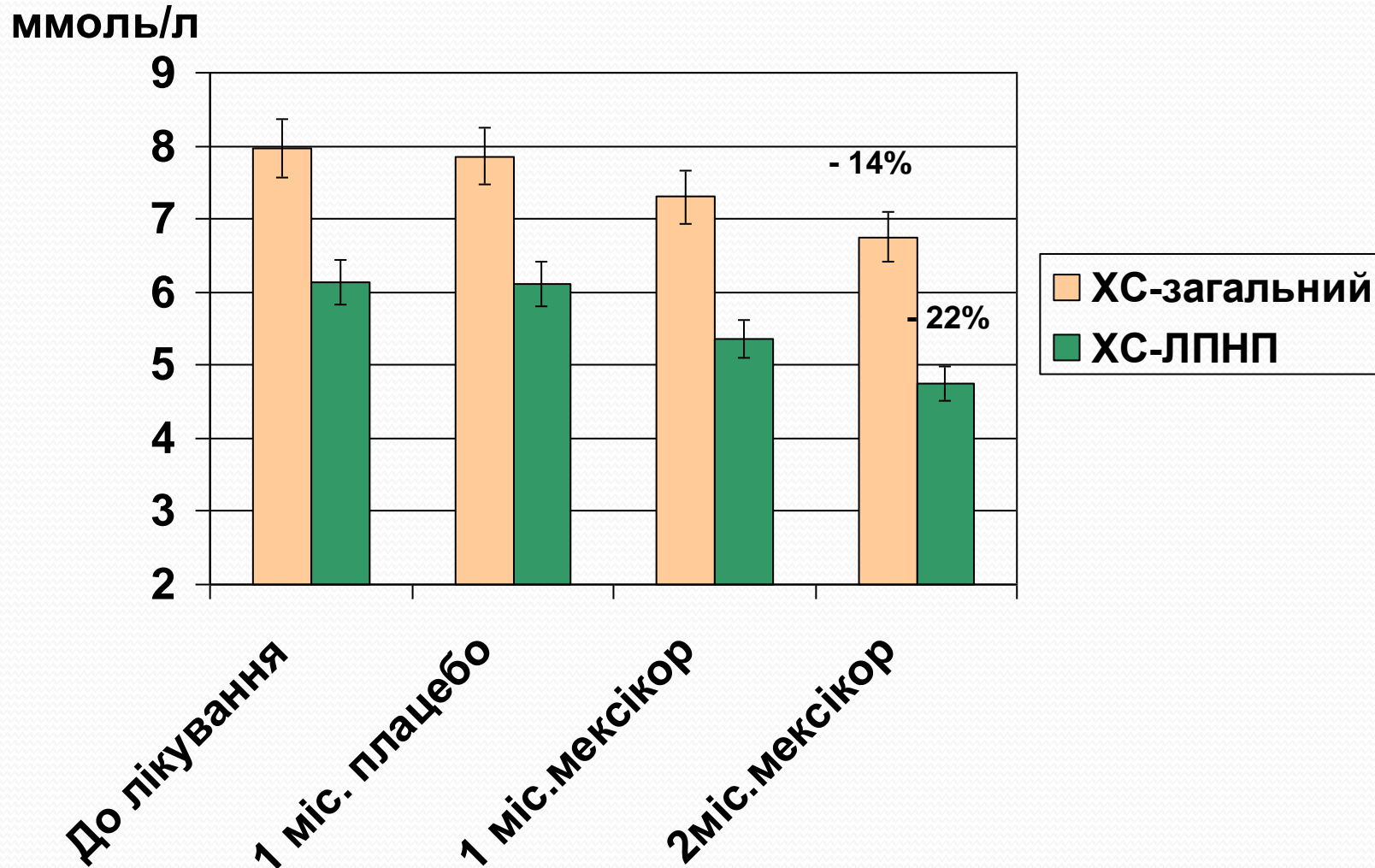
Вплив мексікора на частоту шлуночкових екстрасистол у хворих на ІМ.

Частота шлуночкових екстрасистол

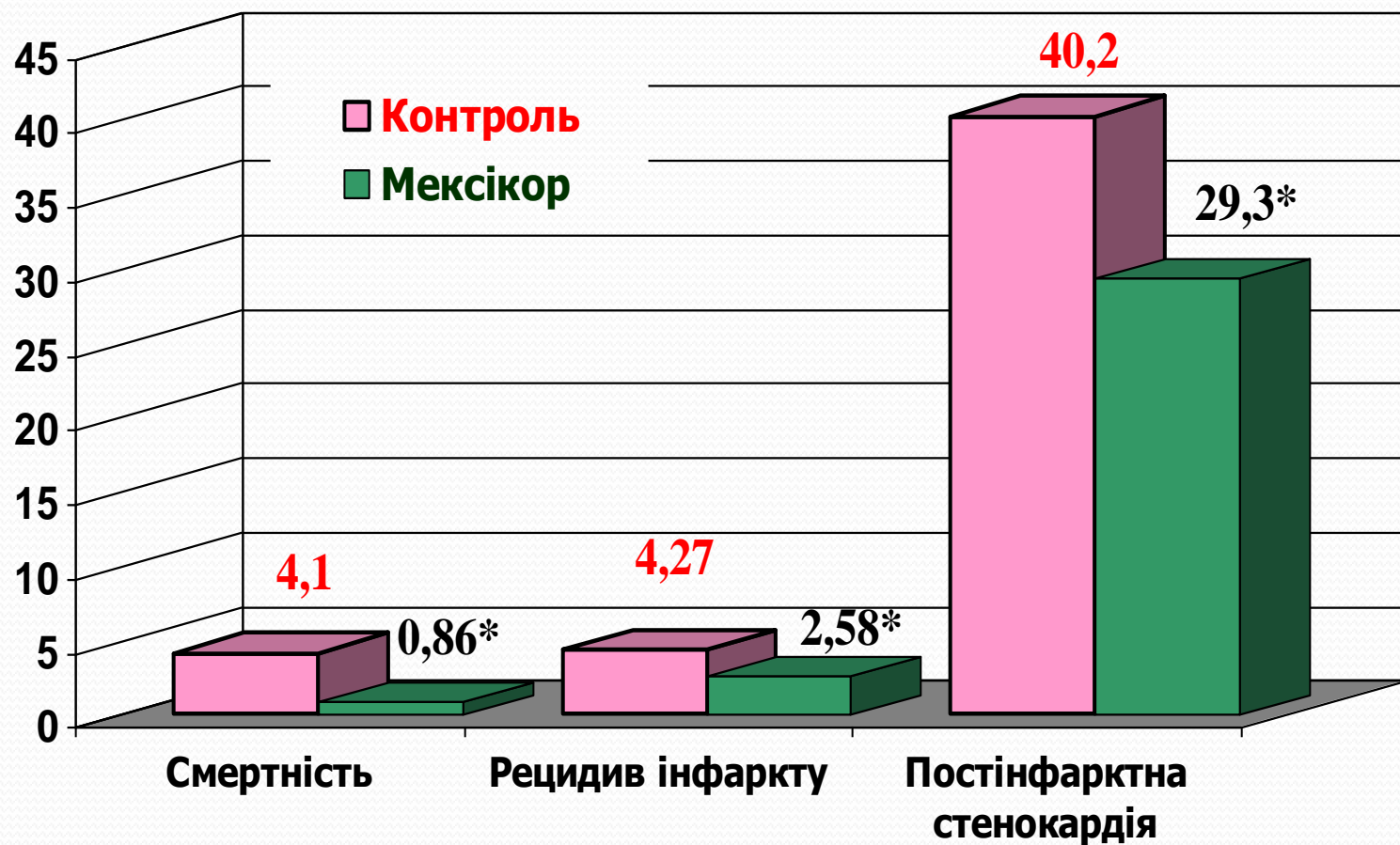
Частота групових шлуночкових екстрасистол

ВПЛИВ ТЕРАПІЇ МЕКСІКОРОМ НА ЛІПІДНИЙ СКЛАД СИРОВАТКИ КРОВІ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНУ ІХС З ПЕРВИННОЮ ГІПЕРЛІПІДЕМІЄЮ

Перебіг гострого інфаркту міокарда при лікуванні мексікором (30 доба)

Фармакологічні ефекти мексікора

гіполіпідемічний

антиішемічний

антиагрегантний

антиангінальний

гіпоглікемічний

кардіотонічний

дезінтоксикаційний

антиаритмічний

ноотропний

ангіопротективний

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТАБОЛІЧНИХ ЦИТОПРОТЕКТОРІВ В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ВІЛЬНОРАДИКАЛЬНОЇ ПАТОЛОГІЇ ҐРУНТУЄТЬСЯ НА:

- **гальмуванні вільнорадикальних та перекисних процесів**
- **підвищенні клітинного енергетичного потенціалу**
- **посиленні функціональної спроможності метаболічної системи**
- **відновленні структури біомембран, функціональної активності клітин та органів**
- **відсутності токсичності**

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

